

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

10014 м. Житомир, вул. Небесної Сотні, 11, тел. (0412)55-01-15, E-mail: nmkptozhytomyr@ukr.net,
ЄДРПОУ 26556261

04.01.2025 № 2

на № _____ від _____

Керівникам закладів П(ПТ)О області

**Про участь здобувачів і здобувачок освіти
ЗП(ПТ)О в обласному етапі XXV Міжнародного
конкурсу з української мови імені Петра Яцика
й XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу
учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка**

Відповідно до наказів Департаменту освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації від 04.11.2024 № 139 «Про проведення третього етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика», від 11.11.2024 № 145 «Про внесення змін до наказу Департаменту освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації від 04.11.2024 № 139» та від 28.11.2024 № 152 «Про проведення третього етапу XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка», проведено I та III етапи вищевказаних конкурсів серед здобувачів і здобувачок освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти області.

I етап Конкурсів проведено у 17-ти закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Завдання, які пропонувались на рівні закладу, були складені відповідно до вимог, розглянуті та схвалені на засіданнях методичних комісій предметів гуманітарного циклу. Викладачами української мови та літератури здійснено належну роботу з підготовки здобувачів освіти до Конкурсів, їх проведення і визначення переможців.

В обласному етапі, який проходив в онлайн-режимі 11 грудня 2024 року на базі Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Житомирській області, брали участь переможці I етапу – по 17 конкурсантів з кожного Конкурсу незалежно від курсу навчання.

До складу журі увійшли викладачки 3-ьох закладів професійної (професійно-технічної) освіти області: Блізніченко Ю.О. (ДНЗ «Бердичівське вище професійне училище»), Петрусь І.В. (ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира») та Яценюк Г.В. (Бердичівський професійний будівельний ліцей).

Порядок проведення Конкурсів регулювався розробленими Правилами. Завдання Конкурсів складені відповідно до чинних нормативних документів і методичних рекомендацій.

Конкурси проводилися з використанням дистанційних технологій та полягали у виконанні тестових завдань в Google Forms в режимі реального часу.

Завдання обласного етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика передбачали визначення рівня засвоєння учасниками питань теорії мови, що є базовими для формування навичок нормативного мовлення і мовленнєвої культури, а також уміння реалізувати здобуті знання на практиці.

Конкурсантам було запропоновано виконати ряд завдань, зокрема на знання правил написання складних слів разом, окремо та з дефісом, вживання м'якого знака та апострофа, подвоєння приголосних, особливостей написання частки НЕ, спрощення у

групах приголосних, утворення форми кличного відмінка і ступенів порівняння прикметників, узгодження числівників з іменниками, вживання *розділових знаків*, правильного наголошування слів, значення фразеологізмів, українських відповідників до *іношомовних слів* тощо.

Тестові завдання були укладені відповідно до базової моделі Українського центру оцінювання якості знань та склалися з 27 питань: 24 – із запропонованими варіантами відповіді, з яких одна правильна, за кожну правильну відповідь учасникам(-цям) нараховувався – 1(2) бали; 3 – на встановлення відповідності, за усі чотири правильні відповіді – 4 бали. Максимальна кількість балів, передбачена за тестові завдання – 38. Час виконання – 90 хв.

Запропоновані завдання дали змогу виявити не лише рівень сформованості предметних компетентностей здобувачів освіти, а й знання мовних тонкощів.

З більшістю тестових завдань конкурсанти справилися на належному рівні. Водночас ряд завдань викликав труднощі у виконанні, про що свідчить значна кількість неправильних відповідей:

Запитання	Правильні відповіді
6. Подвоєння букв є в усіх словах рядка *	
☐ воскресін..я, жадан..ий, розріс..я	
☐ блакит..ю, під..анство, суд..ею	8/17
☐ навіжен..ий, об..ігти, волос..я	
☐ тон...а, барок...о, стат..ей	
☐ інтермец...о, Прикарпат..я, мадон...а	
9. Правильно написано всі слова в рядку *	
☐ журналістці, агенство, студентський	
☐ туристський, проїздний, хвастнути	8/17
☐ форпостний, швидкістний, капосний	
☐ цілістний, шістсот, студенський	
☐ прихвосні, захисний, хворостняк	

11. Помилку у творенні форми кличного відмінка допущено в рядку *

- ☐ товаришу, хлопче, Ігорю
- ☐ кравче, Катре, професоре Старовойтенку
- ☐ стороже, бійцю, полковнику
- ☐ любове, друже, сестро
- ☐ Києве, панно Богдано, Гнате Олеговичу

7/17

15. Прочитайте речення, у якому пропущено окремі слова. **Кілограм курятини в супермаркетах _____ коштує від _____ до _____ гривень.**

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- ☐ Ужгорода, ста двадцяти, ста семидесяти
- ☐ Ужгороду, ста двадцяти, ста сімдесяти
- ☐ Ужгорода, сто двадцяти, ста сімдесяти
- ☐ Ужгороду, сто двадцяти, ста семидесяти
- ☐ Ужгорода, ста двадцяти, ста сімдесяти

8/17

17. Неправильно поєднано іменники з числівниками у рядку *

- ☐ півтора місяця
- ☐ двадцять п'ять будинків
- ☐ два тижні
- ☐ троє дівчат
- ☐ три десятих відсотка

6/17

18. Прочитайте речення з пропущеними словами. _____ Дарвіна, людина походить від мавпи; детальніше про це можна прочитати в його праці "Походження видів шляхом _____ добору".

Правильним є варіант послідовного заповнення пропусків

- ☐ Згідно теорії, природнього
- ☐ Згідно з теорією, природного
- ☐ Відповідно теорії, природного
- ☐ За теорією, природнього
- ☐ По теорії, природного

8/17

26. Установіть відповідність між частиною мови й виділеним словом у реченні (цифра позначає наступне слово)

(1) *Прожиті* твої дні летять слідом за (2)*тобою*, щомиті (3)*згасаючи* в темряві (4)*минулого*.

	іменник	займенник	прикметник	дієприкметник	дієприслівник
(1) прожиті	☐	☐	☐	☐	☐
(2) тобою	☐	☐	☐	☐	☐
(3) згасаючи	☐	☐	☐	☐	☐
(4) минулого	☐	☐	☐	☐	☐

7/17

27. Установіть відповідність між членом речення й виділеним словом у реченні (цифра * позначає наступне слово).

Знов (1)*зозулі* голос чути (2)*в лісі*, Ластівки (3)*гніздечко* (4)*звили* в стрісі.

	присудок	додаток	обставина	означення	підмет
(1) зозулі	☐	☐	☐	☐	☐
(2) в лісі	☐	☐	☐	☐	☐
(3) гніздечко	☐	☐	☐	☐	☐
(4) звили	☐	☐	☐	☐	☐

8/17

За результатами виконання конкурсних завдань обласного етапу XXV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О області, найбільшу кількість балів (із 38 можливих) набрали:

№ з/п	ПІБ учасника(-ці)	Заклад П(ПТ)О	Кількість балів	Місце	Педагог(-иня), який(-а) підготував(-ла) учасника(-цю)
1.	Бровчук Дарина Максимівна	Центр професійно-технічної освіти м. Житомира	38	I	Климчук Алла Володимирівна
2.	Коновальчук Марія Романівна	Бердичівський професійний будівельний ліцей	36	II	Яценюк Галина Василівна
3.	Антонець Артур Сергійович	ДНЗ «Олевський професійний ліцей»	36	II	Шинкар Валентина Сергіївна
4.	Краснобока Анастасія Вікторівна	Головинське вище професійне училище нерудних технологій	35	III	Гарманчук Ірина Володимирівна
5.	Волкова Лілія Романівна	ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»	34	III	Петрусь Ірина Вікторівна
6.	Фіщук Дарина Миколаївна	ЗП(ПТ)О «Звягельське вище професійне училище»	32	III	Бузинська Людмила Юріївна

Завдання, запропоновані учасникам обласного етапу XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, передбачали визначення рівня знань здобувачів освіти:

- основних біографічних відомостей про життя і творчість *Т. Шевченка* (наприклад, місце та дата народження; членство в політичній організації; пошук назви твору за уривком; вибір автора запропонованої цитати; вибір поезії, що належить перу Тараса Шевченка, тощо);

- теорії літератури (наприклад, визначення художнього засобу у наведеному уривку; вибір уривку, у якому вжито запропонований художній засіб; встановлення відповідності між рядками з творів Т. Шевченка й художніми засобами, які в них використано, назвою твору і його ключовими словами; підбір відповідного визначення до запропонованого художнього засобу; визначення жанру, провідної думки твору тощо);

- граматичних особливостей української мови (наприклад, визначення виду запропонованого речення; пошук речення, що потребує редагування; пошук орфографічної помилки у наведених рядках з поезії Шевченка тощо).

Тестові завдання налічували 22 питання: 20 – із запропонованими варіантами відповіді, з яких одна правильна, за кожну правильну відповідь учасникам нараховувався – 1-3 бали; 2 – на встановлення відповідності, за усі чотири правильні відповіді – 4 бали. Максимальна кількість балів, передбачена за тестові завдання – 50. Час виконання – 90 хв.

Значна частина конкурсантів виконала завдання на належному рівні, продемонструвавши свої знання біографії та творчості Великого Кобзаря, основних

художніх засобів і мовних тонкощів. Однак низка запитань для здобувачів освіти виявилася складною, про що свідчить мала кількість правильних відповідей, а саме:

Запитання	Правильні відповіді				
11. Установіть відповідність між рядками з творів Т. Шевченка й художніми засобами, які в них використано *					
	метафора	уособлення	іронія	гіпербола	епітет
"І в Україну пр...	☐	☐	☐	☐	☐
"Та й повірив ...	☐	☐	☐	☐	☐
"Кайданами м...	☐	☐	☐	☐	☐
"Жінки навіть ...	☐	☐	☐	☐	☐
13. ... <u>Поховайте та вставайте</u> , * <u>Кайдани порвіте</u> <u>І вражою злою кров'ю</u> <u>Волю окропіте</u> (Т. Шевченко). Визначте вид речення					
☐ просте речення					
☐ безсполучникове речення					
☐ складносурядне речення					
☐ складнопідрядне речення					
14. Позначте речення, що потребує редагування *					
☐ Говорити про Шевченка як про живу людину не так важко, бо поет є в усіх сегментах нашої культ...					
☐ Може скластися враження, що всі селяни були нещасними і що сім'я Тараса була злиденною.					
☐ Повернувшись в Україну, Тарас Шевченко малював дуже багатих і заможних людей за солідні гон...					
☐ Зосереджуючись на інформації про Тараса Шевченка, створюється враження, що поет - великий ...					

15. Доберіть уривок з поезій Тараса Шевченка, у якому вжито художній засіб - градацію

☐ "Де то наші діти ділись, Де вони гуляють?"

7/17

☐ "А сльоз, а крові? Напоїть Всіх імператорів би стало з дітьми і внуками..."

☐ "Нехай думка, як той ворон, Літає та кричє..."

☐ "Зоре моя вечірняя, Зійди над горою, Поговорим тихесенько В неволі з тобою..."

За результатами виконання конкурсних завдань обласного етапу XV Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед здобувачів освіти ЗП(ПТ)О області, найбільшу кількість балів (із 50 можливих) набрали:

№ з/п	ПІБ учасника(-ці)	Заклад П(ПТ)О	Кількість балів	Місце	Педагог(-иня), який(-а) підготував(-ла) учасника(-цю)
1.	Гнучева Вікторія Олександрівна	Бердичівський професійний будівельний ліцей	47	I	Яценюк Галина Василівна
2.	Гриценюк Руслана Андріївна	Баранівський професійний ліцей	44	II	Бортнік Тетяна Сергіївна
3.	Доброжан Людмила Анатоліївна	ДНЗ «Центр сфери обслуговування м. Житомира»	42	II	Степанчук Наталія Вікторівна
4.	Іскрижицька Юлія Вікторівна	ЗП(ПТ)О «Звягельське вище професійне училище»	40	III	Гудзь Леся Архипівна
5.	Самойленко Яна Борисівна	Головинське вище професійне училище нерудних технологій	39	III	Гарманчук Ірина Володимирівна
6.	Ткачук Владислав Сергійович	Центр професійно-технічної освіти м. Житомира	39	III	Пилипчук Таїса Леонідівна

Відповіді тестів з обох Конкурсів автоматично надсилалися журі після натискання учасниками кнопки «Надіслати». Тести можна було виконати лише один раз.

Результати аналізу виконання тестових завдань учасниками Конкурсів дають підстави стверджувати, що викладачами української мови та літератури проводиться ґрунтовна робота з підвищення рівня мовної, мовленнєвої та ключових компетентностей здобувачів освіти.

Однак, враховуючи вищезазначені помилки, допущені при виконанні завдань конкурсантами, рекомендуємо викладачам-словесникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти приділити особливу увагу:

- *поглибленню знань* орфографічних, морфологічних, синтаксичних, пунктуаційних та лексичних норм;
- усуненню прогалин у знаннях здобувачів освіти з недостатньо засвоєних *тем*;
- поглибленню знань про основні художні засоби літератури;
- упровадженню інноваційних технологій, що зменшують навантаження і оптимізують процес удосконалення освіти;
- **застосуванню норм і правил нової редакції Українського правопису 2019 року;**
- здійсненню моніторингу стану мовленнєвої компетентності здобувачів освіти;
- формуванню внутрішньої потреби постійно вдосконалювати власну мовну культуру, не порушувати норм літературної мови;
- збагаченню й активізації словникового запасу;
- формуванню стійкого інтересу до вивчення української літератури та шанобливого ставлення до мови як духовного коду нації;
- вихованню національно свідомих громадян України;
- формування гуманістичного світогляду, національних і загальнолюдських цінностей.

В. о. директора НМК ПТО

Ірина ТКАЧУК

